

23.8.2014

27. 08. 2014

Valtiovarainministeriö

Viite: VM065:00/2012

Järvenpään kaupunki pitää kuntalain kokonaisuudistuksen sisältöä ja säännöksiä pääosin hyvinä seuraavin huomautuksin:

Kunnan tehtäviä, järjestämisvastuuta ja palvelujen tuottamista koskevat ehdotukset (7-9 §)

Kuntalakiehdotuksen 8 §:ssä säädetään kunnan lakisääteisten tehtävien ja kuntien lakisääteiseen yhteistoimintaan kuuluvien tehtävien järjestämisvastuusta sekä tehtävien järjestämiseen liittyvää rahoitusvastuusta.

Lakiin ehdotetaan uusia järjestämis- ja tuottamisvastuun määrittelyjä koskevia säännöksiä. Kunta voisi edelleen järjestää lakisääteiset tehtävänsä itse tai sopia niiden järjestämisvastuun siirtämisestä toiselle kunnalle tai kuntayhtymälle. Järjestämisvastuussa oleva kunta tai kuntayhtymä vastaisi järjestämisen edellyttämien palvelujen ja muiden toimenpiteiden yhdenvertaisesta saatavuudesta, palvelujen tarpeen, määrän ja laadun määrittelemisestä, tuottamistavasta, tuottamisen valvonnasta sekä viranomaiselle kuuluvan toimivallan käyttämisestä. Lakisääteisen yhteistoiminnan järjestämisvastuu olisi kokonaisuudessaan tehtävästä vastaavalla kunnalla tai kuntayhtymällä eivätkä kunnat voisi esimerkiksi yhteistoimintasopimuksessa tai muutoin sopia järjestämisvastuusta säännöksistä poiketen, jollei tähän olisi perustetta erityislainsäädännössä.

Kunta vastaa tehtäviensä rahoituksesta, vaikka järjestämisvastuu on siirretty toiselle kunnalle tai kuntayhtymälle.

Järjestämis- ja tuottamisvastuun määrittelyllä selkeytetään sitä, miten päätösvalta jakautuu kuntien yhteistoiminnassa sekä miten vastuunjako määräytyy kunnan viranomaisen ja palvelun tuottajan välillä, jos kunta hankkii palveluja yksityiseltä palvelujen tuottajalta.

23.8.2014

Lakiehdotuksessa on varauduttu mahdolliseen erityislainsäädännön mukaiseen vastuukuntamalliin. Koska merkittävästi kunnan toimialaa koskeva Sote-ratkaisu on yksityiskohdiltaan edelleen avoin, tämä säännös on järjestämis- ja rahoitusvastuun osalta syytä arvioida uudelleen sen jälkeen, kun ratkaisu on kokonaisuudessaan selvillä.

Kuntavaalien ja valtuuston toimikauden alkamisen ajankohdan muuttaminen (15 §)

Pitkän aikavälin vastuunkannon korostaminen päätöksenteossa näkyy käytännön tasolla konkreettisimmin vaalien ajankohdan ja valtuuston toimikauden alkamisen ajankohdan muuttamisessa. Kuntalakiluonnoksen 15.1 §:n mukaan valtuuston toimikausi alkaa vaalivuoden kesäkuun alusta. Vaalien toimittamisajankohdasta säädettäisiin edelleen vaalilaissa ja sitä koskevan muutosesityksen mukaan vaalit järjestettäisiin huhtikuun kolmantena sunnuntaina.

Valtuuston toimikauden aikaistaminen mahdollistaisi sen, että uudet valtuustot voivat käsitellä jo seuraavan vuoden talousarviota. Muutos selkeyttäisi tilannetta nykyiseen verrattuna, kun uusi valtuusto pääsee pian vaalien jälkeen päättämään talousarvion- ja -suunnitelman sekä kuntastrategian muodossa kunnan toiminnan ja talouden lyhyen ja pitkän aikavälin tavoitteita. Muutos on kannatettava.

Aloiteoikeus (23 §)

Lakiluonnoksen 23§:n mukainen aloiteoikeutta koskeva säännös mahdollistaa lakiluonnoksen perusteluosan mukaan myös palvelualoitemallin käyttöönoton kunnissa. Palvelualoite on kunnan ulkopuoliselle taholle tarjottu mahdollisuus tehdä aloite siitä, miten tietty julkinen palvelu voitaisiin jatkossa tuottaa nykyistä tuotantotapaa laadukkaammin, edullisemmin, asiakasystävällisemmin, tehokkaammin tai saavutettavammin. Palvelualoitemallin käyttöönotto olisi kunnille vapaaehtoista.

Palvelualoite eroaa merkittävästi normaalista aloitteesta, joten olisi selkeämpää, että palvelualoitteesta säädettäisiin omassa pykälässä.

23.8.2014

Kunnan johtaminen (38-49 §)

Kunnanhallituksen puheenjohtajan tehtävänä on lakiluonnoksen mukaan johtaa poliittista valmistelua. Kunnanjohtajan tehtävänä on johtaa kunnan toimintaa, hallintoa ja taloutta. Ristiriitalanteiden varalta ja kunnan operatiivisen johtamisen sekä roolien selkeyden kannalta esittelyoi-keudesta tulisi mainita laissa ja todeta sen kuuluvan kunnanjohtajalle silloinkin, jos kunnassa on kokoaikainen tai osa-aikainen puheenjohtaja. Lisäksi olisi tarpeen täsmentää poliittisen valmiste-lun käsitteen sisältöä.

Lakiluonnoksen mukaan kunnan hallintosääntöön joudutaan tekemään useita muutoksia. Siirty-mäsäännöksissä olisi syytä tarkentaa, mihin mennessä hallintosääntö tulee tarkistaa uutta kunta-lakia vastaavaksi.

Sähköinen päätöksentekomenettely (101 §)

Kuntalakiluonnoksessa ehdotetaan mahdollistettavaksi perinteisen kokouspaikalla pidettävän toimielimen kokouksen rinnalle uusina päätöksentekomuotoina sähköinen kokous ja sähköinen päätöksentekomenettely ennen kokousta.

Sähköisessä kokouksessa luovuttaisiin periaatteesta, että puheenjohtajan ja sihteerin tulee olla läsnä kokouspaikalla. Kokoukseen osallistuvat henkilöt voisivat osallistua kokoukseen keske-nään eri paikoista. Sähköinen kokous voitaisiin pitää esimerkiksi siihen soveltuvan tietojärjes-telmän avulla tai videoneuvotteluyhteydellä. Sähköisessä kokouksessa toimittaisiin muutoin var-sinaisen (fyysisen) kokouksen mukaisten päätöksentekomenettelyjen mukaisesti.

Sähköisessä päätöksentekomenettelyssä osa toimielimen kokoukseen tulevista asioista voitaisiin käsitellä sähköisesti ennen varsinaista toimielimen kokousta. Se, minkä kaltaiset asiat voitaisiin käsitellä sähköisessä päätöksentekomenettelyssä, jäisi kunnan harkintaan. Sähköinen päätökse-nteko olisi pääsääntöisesti tarkoitettu niin kutsuttujen rutiiniluonteisten asioiden käsittelyyn.

Em. uudistusta voidaan pitää kannatettavana ja tervetulleena. Uusien menettelyjen käyttöönotto on hyvä olla kunnan harkinnassa. Sääntely on nopean teknisen kehityksen johdosta syytä pitää

23.8.2014

mahdollisimman välineneutraalina. Lainsäädäntöön ei tulisi ottaa määräyksiä tietoteknisistä ratkaisuista.

Ottaen huomioon kunnallisen päätöksenteon avoimuuden periaatteen, ei myöskään tietoturvan osalta ole tarvetta lähteä yksityiskohtaiseen sääntelyyn lain tasolla. Salassa pidettävien asiakirjojen määrä kunnallisessa päätöksenteossa on marginaalinen. Niissä toimielimissä, joissa salassa pidettäviä tietoja käsitellään enemmän, voidaan itsenäisesti arvioida sähköisen kokousten käyttöönotto myös tietoturvan näkökulmasta.

Sähköisten menetelmien käyttöönoton avulla päätöksenteko kunnissa joustavoituu ja nopeutuu. Myös ympäristönäkökulmat tukevat sähköisten kokousmenetelmien käyttöä.

Sähköisen kokouksen osalta tulisi arvioida, voitaisiinko sähköisen kokouksen käyttämiseen liittyviä muotovaatimuksia lieventää ehdotetusta. Ääni- ja kuvayhteyden edellyttämisestä kaikissa tapauksissa voitaisiin näkemyksemme mukaan luopua ja mahdollistaa sähköisen kokouksen pitäminen myös esim. vain puhelinkokouksena ilman kuvayhteyttä. Puheyhteys yksinäänkin turvannee riittävällä tavalla jokaisen mahdollisuuden esittää näkemyksensä muille jäsenille.

Myös sähköisen päätöksentekomenettelyn käyttö ajasta ja paikasta riippumattomana päätöksentekomuotona on kannatettava. Jotta menettely toisi todellista hyötyä kunnalliseen päätöksentekoon, tulisi sähköisen päätöksentekomenettelyn käyttämisen olla mahdollista myös itsenäisenä, ilman varsinaista kokousta. Olisi hyvä arvioida, onko tarvetta lain tasolla säännellä, että asia siirtyy kokouksen käsiteltäväksi yhdenkin jäsenen pyynnöstä tai jos yksi jäsen jättää ilmaisematta kantaansa asiaan. Näin yksityiskohtainen sääntely heikentää säännöksen käytettävyyttä ja sen hyötyjä. Kunnalla tulisi olla mahdollisuus omaan harkintaan asiassa.

Kunnalle säädettäisiin velvoite viedä saataville yleiseen tietoverkkoon keskeiset kunnan järjestämiä palveluja sekä kunnan taloutta, johtamista, toimintaa, kuntien yhteistyötä ja kuntakonsernia koskevat tiedot. Tietojen viemisestä yleiseen tietoverkkoon säädettäisiin myös 29 §:ssä päätöksenteon valmistelutietoja koskien, 109 §:ssä kunnan ilmoituksia koskien ja 141 §:ssä koskien päätösten tiedoksiantoa

23.8.2014

kunnan jäsenille. 141 §:ssä säädettäisiin voimassa olevan lain 63 §:ssä ja 95 §:n 2 momentissa säädetyn pöytäkirjan nähtävänä pitämisen korvaavasta tiedoksiantomenettelystä yleisessä tietoverkossa.

Em. säännöksiä voidaan pitää kaikin puolin kannatettavina. Erityisesti julkisesta ilmoitustaulusta luopuminen on perusteltua tämän päivän yhteiskunnassa. On kuitenkin syytä arvioida, onko lain tasolla tarpeen määritellä asiakirjat, joita tulee olla luettavissa tietoverkossa.

JÄRVENPÄÄN KAUPUNKI

Erkki Kukkonen
kaupunginjohtaja
Ilmari Mäkinen
hallintojohtaja

